

Collegevoorstel

gemeente Langedijk

Reg.nr:

Langedijk

Reg.nr:

Heerhugowaard

Datum : 31 augustus 2021
Agendanummer : 2
Adviseur : K.M. (Kirsten) Verhage
Afdeling / team : Mens en Samenleving-Strategie en Beleid
Vertrouwelijk : Nee
Onderwerp : Transformatievisie JeugdzorgPlus vanaf 2023

Is preventief toezicht van de provincie op het voorstel van toepassing?: Nee

Ligt dit besluit in beide colleges voor?

Ja

Gevraagde beslissing(en)

Het college besluit:

1. In te stemmen met bijgaand raadsvoorstel en de 'Transformatievisie JeugdzorgPlus vanaf 2023' ter vaststelling voor te leggen aan de gemeenteraad.

Afdoening

Paraaf manager					
Paraaf medeadviseur	BMO	VVH	OW	B&P	PUZA

	Conform voorstel	Conform aantekening gemeentesecretaris	Bespreken
Burgemeester			
Wethouder			
Wethouder			
Wethouder			
Wethouder			
Gemeentesecretaris			
Aantekening secretaris:			
Collegebesluit: 31.08.21 CONFORM			

Burgemeester en wethouders van Langedijk,

E. (Erik) Annaert
gemeentesecretaris/directeur

L.A.M. (Leontien) Kompier
burgemeester

Inleiding

In 2018 startten de achttien gemeenten in de regio Noord-Holland-Noord een transformatie in de JeugdzorgPlus. We sloten een contract af met jeugdhulpaanbieder Horizon die de locatie Antonius in Bakkum opende. Het contract loopt op 4 februari 2023 af en kan juridisch gezien niet verlengd worden. De JeugdzorgPlus moet opnieuw verworven worden. Dit stelt ons in de gelegenheid om een transformatievisie op te stellen en nieuwe afspraken te maken om gewenste veranderingen in de JeugdzorgPlus verder door te zetten. Dit kunnen we als gemeenten niet alleen. We hebben alle betrokkenen in de jeugdhulp, jeugdrechtsketen en het onderwijs nodig om de zorg te verbeteren voor jeugdigen met zeer complexe problematiek.

In dit visiedocument is vastgelegd hoe we de inhoudelijke doorontwikkeling van de JeugdzorgPlus zien in onze regio's. Het biedt ons de komende jaren houvast bij deze opgave. We zien JeugdzorgPlus als een tijdelijke opname, die erop gericht is jeugdigen voor te bereiden op een voor hen geschikte plek in de maatschappij. Met specifieke aandacht voor betrokkenheid van het netwerk, onderwijs/werk, huisvesting en het opbouwen van een (in)formeel netwerk.

De grootste opdracht ligt bij het gezamenlijk voorkomen van instroom in de JeugdzorgPlus. Deze opdracht legt de afhankelijkheden bloot tussen verschillende betrokkenen: alleen in gezamenlijkheid kunnen we JeugdzorgPlus voorkomen en uitstroom bevorderen. Deze visie is daarmee breder dan sec de inkoop van gesloten jeugdhulp.

Beoogd resultaat

De visie geeft de kaders mee om JeugdzorgPlus vanaf 2023 voor de gemeenten te verwerven, zodat jeugdigen met een machtiging gesloten jeugdhulp passend geholpen kunnen worden. Tevens wordt er een bredere opgave meegegeven aan het gehele zorgveld om gesloten plaatsingen te voorkomen en gecontroleerde afbouw van gesloten plaatsen te bespoedigen. Dit vraagt een sterke regierol van gemeenten en commitment van alle betrokken partijen bij JeugdzorgPlus. Gezien de afhankelijkheidsrelatie tussen de afzonderlijke partijen is samenwerking essentieel om de ambities in de visie te behalen.

Argumenten

- 1.1 *De Jeugdwet bepaalt dat gemeenten verantwoordelijk zijn voor het aanbieden van gesloten jeugdhulp.*
De Jeugdwet schrijft voor dat gemeenten de verantwoordelijkheid hebben om gesloten jeugdhulp aan te bieden aan jeugdigen die een machtiging gesloten jeugdhulp opgelegd hebben gekregen van de rechter. Dat betekent dat we nog steeds aanbod beschikbaar moeten hebben.
- 1.2 *De gemeenteraden stellen met deze transformatievisie de kaders vast waarbinnen de colleges uitvoering kunnen geven aan de gesloten jeugdhulp.*
In de transformatievisie stellen wij, dat zolang deze zorg beschikbaar moet zijn, wij binnen de kaders van de wet de zorg zo open mogelijk willen organiseren omwille van de jeugdige. Tegelijkertijd zien wij de JeugdzorgPlus als een time out voorziening waar de jeugdige zo kort mogelijk verblijft. Bij het stapsgewijs afbouwen van JeugdzorgPlus hoort de ontwikkeling van passende alternatieven gericht op de situatie van de jeugdige. Deze ontwikkeling moet zowel binnen de JeugdzorgPlus plaatsvinden als binnen de voorliggende vormen van jeugdhulp. De doelen uit de transformatievisie worden na vaststelling verder uitgewerkt in een inkoopvisie. Deze wordt door de colleges vastgesteld.
- 1.3 *De transformatievisie JeugdzorgPlus sluit aan op de ambities uit het Thuis voor Noordje.*
Eerder hebben we op Noord-Holland niveau geconcludeerd dat voor sommige zorgvormen de samenwerking op een breder niveau moet worden vormgegeven om voorzieningen beschikbaar te houden in onze provincie. Dit geldt voor de JeugdzorgPlus aangezien er een relatief klein aantal jeugdigen gebruikt maakt van deze zorg en we de ambitie uitspreken om

dit aantal verder te laten dalen. In het bovenregionaal plan Thuis voor Noordje werken jeugdhulpregio's, het onderwijs, gecertificeerde instellingen en zorgaanbieders met elkaar samen om alle jeugdigen die JeugdzorgPlus nodig hebben op te vangen binnen onze eigen provincie en voorzieningen te ontwikkelen voor de zeer specialistische doelgroep. We willen voorkomen dat deze jeugdigen ver buiten de provincie geplaatst moeten worden. De visie voor onze regio en de ambities vanuit het Thuis voor Noordje sluiten op elkaar aan. Daarnaast worden landelijke ontwikkelingen nauwgezet gevolgd om aansluiting te behouden tussen regionaal beleid en landelijke ambities.

1.4 De transformatie van JeugdzorgPlus vraagt om gezamenlijke verantwoordelijkheid en een sterkere regierol daarin voor de gemeenten.

De transformatie komt met randvoorwaarden. Het gezamenlijk optrekken tussen het onderwijs, zorgaanbieders, gemeenten, gecertificeerde instellingen en de jeugdrechtsketen is een noodzakelijke voorwaarde om toe te werken naar een toekomst waarin jeugdigen met complexe zorgvragen niet meer in geslotenheid hoeven te verblijven. We spreken van een gezamenlijke verantwoordelijkheid, omdat gemeenten zelf geen gesloten plaatsing kunnen opleggen, dat doet immers de rechter. Om instroom te beperken moeten we met elkaar onderzoeken welke alternatieven nodig zijn om inzet van een gesloten machtiging te voorkomen. Daarnaast kunnen gemeenten een grotere regierol pakken in het doorontwikkelen van passende alternatieven van lichtere vormen van jeugdhulp om JeugdzorgPlus te voorkomen én om uitstroom te bevorderen. De visie op JeugdzorgPlus is daarmee breder dan de geslotenheid zelf, daar het aan gemeenten de opdracht meegeeft om een passend voorliggend jeugdhulpveld te hebben wil deze afbouw verantwoord plaatsvinden.

Kanttekeningen

1 Niet vaststellen van de transformatievisie heeft gevolgen voor het tijdstip van ingang nieuwe contracten.

Het niet vaststellen van de transformatievisie heeft gevolgen voor de planning, de voorbereidingen van de inkoop en het tijdig kunnen sluiten van nieuwe contracten. De participatie met portefeuillehouders, raadsleden en adviesraden heeft met name in het voorproces plaatsgevonden, zodat de transformatievisie op punten kon worden aangescherpt.

2 Een gedeelde verantwoordelijkheid kan leiden tot minder vaart in de afbouw.

Bij het realiseren van een gecontroleerde afbouw zijn wij als gemeenten ook afhankelijk van de betrokkenheid en daadkracht van partners om ons heen. We kunnen daar als gemeente regie op voeren, maar het tempo van de organisaties kunnen wij niet altijd bepalen. De samenwerking moet tot doel hebben om geschikte duurzame alternatieven beschikbaar te maken in het voorveld om jeugdigen eerder op te vangen of na geslotenheid te laten uitstromen.

Tevens vraagt het werken met zeer complexe jeugdigen beschikbaarheid en een bepaalde deskundigheid van onderwijs- en zorgpersoneel. Daar moeten organisaties in investeren. Tenslotte is er nog een slag te slaan met betrekking tot de financiering van het onderwijs in en rondom JeugdzorgPlus. De financiering vanuit het ministerie van OCW is niet faciliterend aan de afbouwbeveging die wij met onze partners willen maken. Op dit moment loopt er op Noord-Holland niveau een lobby richting het Rijk voor een beter passende financieringssysteem.

Communicatie

We zullen hen die betrokken zijn geweest gedurende het voorbereidingstraject informeren over de vaststelling van de transformatievisie door de gemeenteraad.

Participatie (Interactief werken)

Op 28 mei is de start van het verwervingstraject ingeluid met een verdiepende en informerende themabijeenkomst over JeugdzorgPlus voor raadsleden, adviesraadsleden/participatieraadleden en overige betrokkenen. Vervolgens zijn er meerdere individuele gesprekken gevoerd met gecertificeerde instellingen, ervaringsdeskundigen, zorgaanbieders, onderwijs en de wetenschap over de uitgangspunten van de visie. Deze uitgangspunten zijn verder uitgewerkt in de concept transformatievisie die in raadsinformatiebijeenkomsten besproken is op 30 juni en 7 juli, en tevens is voorgelegd aan alle adviesraden om hen de gelegenheid te bieden een advies mee te geven aan het college. Voor de adviesraden zijn in de aparte regio's momenten georganiseerd voor een nadere toelichting.

Van de 15 cliëntadviesraden gericht op Jeugd hebben wij van 13 een advies ontvangen. Uit de reacties komt naar voren dat de adviesraden zich kunnen vinden in de transformatievisie op de JeugdzorgPlus. Nadrukkelijk wordt hierbij aandacht gevraagd voor het thuis nabij organiseren van hulp voor de jeugdigen en de noodzaak om de samenwerking te verstevigen tussen gemeenten, onderwijs en zorgaanbieders. Verder is een aantal termen naar aanleiding van vragen vanuit de adviesraden nader toegelicht in de transformatievisie. De adviesraden van Heerhugowaard en Langedijk zijn tot een gezamenlijk advies gekomen over zowel het Overkoepelend kader, de visie op Ambulante Jeugdhulp en JeugdzorgPlus dat in samenhang gelezen dient te worden. Het advies wordt ter informatie meegestuurd naar de gemeenteraad.

Verder heeft er overleg plaatsgevonden met het onderwijs over de transformatievisie. In de regio Alkmaar heeft op 1 juli 2021 een OOGO plaatsgevonden. Het advies van het onderwijs is reeds verwerkt in de visie.

Tenslotte wordt op 1 september een regionale raadsinformatiebijeenkomst georganiseerd waarin de samenhang tussen de verschillende beleidsvisies Jeugd wordt besproken ter voorbereiding op besluitvorming in de raadsvergaderingen.

Juridisch

Gemeenten zijn op grond van de Jeugdwet verplicht kwalitatief en kwantitatief toereikend jeugdhulp in te kopen. De wet schrijft (nog) voor dat gemeenten gesloten jeugdhulp moeten kunnen aanbieden aan hun inwoners.

Impact op de capaciteit WLH

De werkorganisatie levert momenteel beleidscapaciteit, namens de regio Alkmaar, aan de bovenregionale projectgroep voor het uitvoeren van het verwervingstraject.

Impact op ICT

De doelen uit voorliggende transformatievisie worden concreter uitgewerkt in een inkoopvisie die door het college wordt vastgesteld. Op basis van deze uitwerking kan een inschatting gemaakt worden van de consequenties voor de werkorganisatie.

Financiën

Met dit voorstel wordt de transformatievisie ter besluitvorming aan de raad voorgelegd. Dit leidt niet tot aanpassingen in de begroting. We verwachten dat de gecontroleerde afbouw van JeugdzorgPlus een verschuiving in de kosten teweeg gaat brengen. We willen de inzet van deze (duurdere) zorgvorm voorkomen door passende alternatieve voorliggende zorgvormen door te ontwikkelen. We geven een impuls en opdracht aan de aanbieder om proactief te participeren in het voorkomen van instroom. We verwachten hiermee een dalende instroom in JeugdzorgPlus.

Tegelijkertijd zullen de meest kwetsbare jeugdigen intensieve vervolghulp nodig hebben om een stabiel toekomstperspectief te krijgen. De beweging naar kleinschaligheid zal ook de nodige investeringen met zich meebrengen.

Op termijn verwachten we dat de uitgaven van zwaardere jeugdhulp afnemen en dat uitgaven in andere vormen van jeugdhulp (en eventueel lokale, vrij toegankelijke jeugddomein) toenemen, omdat er een verschuiving plaatsvindt. De kosten nemen naar waarschijnlijkheid eerder af door een dalende

instroom. Deze beweging wordt reeds duidelijk uit de cijfers van de JeugdzorgPlus: steeds minder jeugdigen komen in geslotenheid terecht.

Preventief toezicht

--

Vervolgstappen

Na besluitvorming door het college zal de transformatievisie ter vaststelling worden voorgelegd aan de achttien NHN gemeenteraden in oktober en november 2021.

Na vaststelling van de transformatievisie worden de ambities en doelen doorvertaald in een inkoopvisie en verwervingsstrategie die vastgesteld wordt door het college. Deze zal in Q1 2022 aan het college worden voorgelegd en vervolgens worden uitgewerkt in documenten waarmee de JeugdzorgPlus verworven kan worden. Het is mogelijk om naderhand de gemeenteraden hierover te informeren.

Bijlagen die onderdeel uitmaken van het besluit

1. *Transformatievisie JeugdzorgPlus vanaf 2023*
2. *Raadsvoorstel Transformatievisie JeugdzorgPlus vanaf 2023*
3. *Advies cliëntenadviesraad Heerhugowaard en Langedijk*
4. *Reactie college cliëntenadviesraad Langedijk*

Bijlagen ter informatie

--